



## YEL yrittäjän turvana

Heta Virkki, Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo  
Minna Hakkarainen, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen  
Arja Iisakkala, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma  
Tiina Laine, Veritas Eläkevakuutus



# YEL-esimerkit



- Bertil Blogi ja Ritu Raksa
- Syntyneet v. 1981
- Yrittäjäraja alkanut 25-vuotiaana
- Ei muuta vakuutettua työskentelyä



# 1. Vakuuttaminen

Minna Hakkarainen

Vakuutusjohtaja

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen

# Alivakuuttaminen on yleistä ja YEL kaippaa uudistamista

Analyyysi

**Yrittäjät ovat varautuneet eläkepäiviin huonosti, ja korona pahentaa tilannetta - yli puolet alivakuuttaa itsensä**

18.5.2020 08:53 | päivitetty 25.5.2020 10:40 [YRITTÄMINEN](#) [ELÄKKEET](#) [TYÖELÄMÄ](#) [KORONAVIRUS](#)

**PÄÄKIRJOITUS & MIELIPIDE** 30.6.2020 6:00

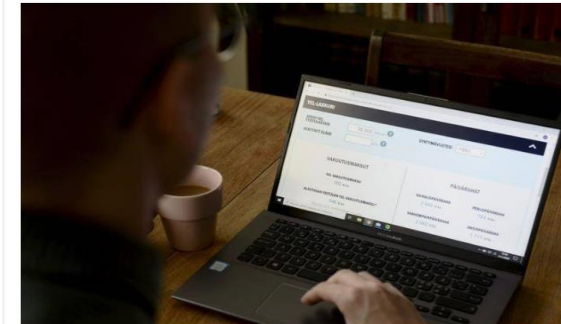
**Pääkirjoitus:** Yrittäjäeläkettä uudistettava - valtio vastaa tänä vuonna noin neljänneksestä maksettavista YEL-eläkkeistä



Moni yrittäjä maksaa itselleen puutteellista eläketurvaa. TIMO MUSTALAMPI

KESKI-SUOMI 28.6.2020 2:03

**Moni yrittäjä maksaa tällä hetkellä tavallista pienempiä yrittäjän eläkemaksuja - alivakuuttamisen yleisin syy on, ettei suurempaan vakuutusmaksuun ole varaa**



YEL-maksut määrättyvät sen mukaan, minkä kokoiseksi yrittäjä arvioi kokonaisen vuotuisensa. / FHTIKIIVA / Olivia Ranta

**YHTEISKUNTA** | 6.5.2019

Moni alustayritys polkee työntekijöiden oikeuksia:

**Työntekijät pakotetaan yrittäjiksi, lomaa ja sosiaalietuuksia ei kerry**



# Työtulo kannattaa pitää oikealla tasolla

Työtulo on yrittäjän työpanoksen arvo

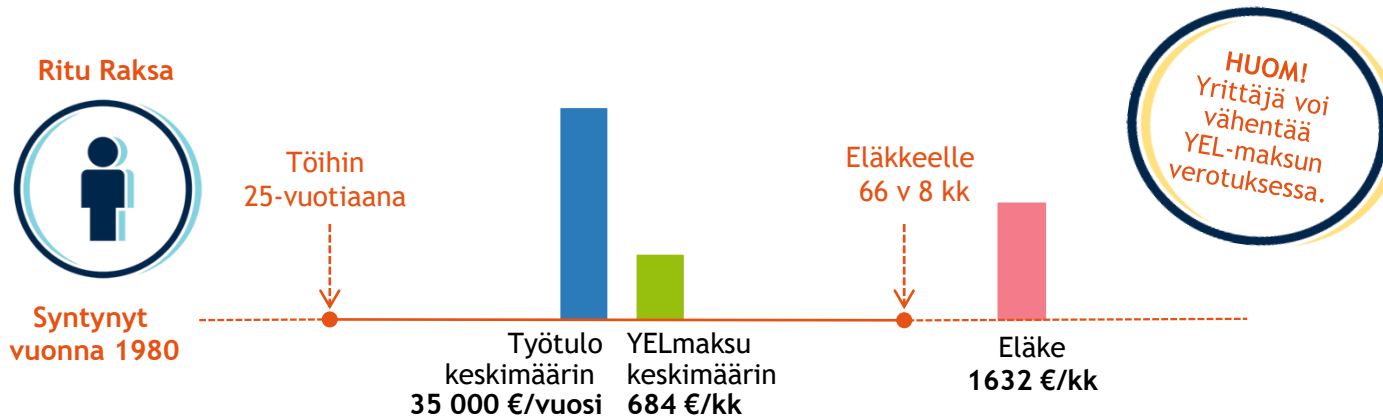
- 8 063,57 - 183 125 euroa vuodessa vuonna 2021

*Työtulon pitäminen omaa työpanosta vastaavana on yrittäjän paras toimeentulon turva niin yrittäjäuran aikana kuin eläkkeelle siirryttäessäkin.*

Työtulo on sosiaaliturvan perusta

- Kattava eläketurva yrittäjän elämän eri tilanteissa
- Työttömyysturva
- Kelan sairaus- ja äitiyspäivärahat
- Yrittäjän tapaturmavakuutus

# Vakuutusmaksu on miltei neljänneksen työtulosta - Saako rahalle vastinetta?



Maksettujen vakuutusmaksujen ja saatavan eläkkeen erotus *	
Vakuutusmaksut € Yhteensä 25 - 66 v 8 kk ikäisenä	344 738 €
Vanhuuseläke € Yhteensä 66 v 8 kk - 89 v 3 kk ikäisenä	460 321 €
<b>Erotus €</b>	<b>115 583 €</b>

\*) Yksinkertaistettu esimerkki, jossa

- on huomioitu elinaikakerroin ja alin eläkeikä
- ei ole otettu huomioon palkkakerrointa ja tulevia indeksikorotuksia
- vakuutusmaksu on laskettu vuoden 2021 tasossa
- elinajanodote perustuu siihen, että henkilö saavuttaa eläkeiän

Vanhuuseläkkeen lisäksi YEL-maksulla saa turvaa sairastumisen ja kuoleman varalta.

Bertil Blogi saisi vanhuuseläkettä 378 €/kk, kun hän on vakuuttanut minimityötulolla ja maksanut vakuutusmaksuja 158 €/kk. Maksujen ja eläkkeen erotus koko elinajalta olisi 26 749 €.



## 2. Sairastaminen

Heta Virkki

Asiakaspalvelupäällikkö  
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo

# YEL-vakuutus ja sairastaminen

- Yrittäjä voi sairastuessaan hakea ansiosidonnaista sairauspäivärahaa Kelasta.
- Sairauspäiväraha määräytyy yrittäjätoiminnan osalta YEL-vuosityötulon perustella.
  - ✓ Vuositulo lasketaan 12 kalenterikuukaudelta, jotka ovat edeltäneet etuusoikeuden alkamista edeltävää kalenterikuukautta.
- Yrittäjä voi hakea vahinkovakuutusyhtiöstä korvausta yrittäjän vapaa-ehtoisesa tapaturmavakuutuksesta, jos hänelle on sattunut tapaturma. Yrittäjän tapaturmavakuutuksen korvaukset perustuvat YEL-työtuloon.
- Esimerkkimme Bertil Blogi: YEL-työtulolla 8064 €
  - ✓ Sairauspäiväraha on noin 29 €/arkipäivä eli noin 725 €/kuukausi
  - ✓ Tapaturmapäiväraha on noin 22,4 €/päivä eli noin 672 €/kuukausi
- Esimerkkimme Ritu Raksa: YEL-työtulolla 35 000 €
  - ✓ Sairauspäiväraha on noin 77 €/arkipäivä eli noin 1 925 €/kuukausi
  - ✓ Tapaturmapäiväraha on noin 96 €/päivä eli noin 2 916 €/kuukausi



## Ajankohtaista yrittäjän sairastamiseen etuuksissa

- Kelan maksama yrittäjän tartuntatautipäiväraha perustuu yrittäjällä YEL-työtuloon



# 3. Työttömyys

Heta Virkki

Asiakaspalvelupäällikkö  
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo

# YEL-vakuutus ja työttömyys

- Yrittäjä voi työttömäksi jäädessään saada työttömyysetuutta. Työttömyysetuuksia ovat ansiopäiväraha, peruspäiväraha, soviteltu päiväraha ja työmarkkinatuki.
- Ansiopäivärahaa maksetaan vain työttömyyskassan jäsenille. Yrittäjät, jotka eivät ole työttömyyskassan jäseniä voivat hakea peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea Kelasta.
- Vuonna 2021 on 13 247 euroa vuodessa on alin työtulo, jolla yrittäjä kuuluu työttömyysturvan piiriin. Tätä alemmalla työtulolla yrittäjä ei voi kuulua työttömyyskassaan.
- Yrittäjän ansiopäiväraha on määräytyy YEL-työtulon perusteella.
  
- Esimerkkimme Bertil Blogi: YEL-työtulolla 13 247 €
  - ✓ Ansiopäiväraha on noin 42 €/työpäivä eli noin 896 €/kuukausi
  - ✓ Peruspäiväraha on noin 34 €/työpäivä eli noin 726 €/kuukausi
- Esimerkkimme Ritu Raksa: YEL-työtulolla 35 000 €
  - ✓ Ansiopäiväraha on noin 80 €/työpäivä eli noin 1 712 €/kuukausi
  - ✓ Peruspäiväraha on noin 34 €/työpäivä eli noin 726 €/kuukausi

## Ajankohtaista

- Kela voi maksaa yrittäjälle työmarkkinatukea, jos päätoiminen työskentely yrityksessä on päättynyt tai yrittäjätulo on epidemian vuoksi vähemmän kuin 1 089,67 €/kk.
- Nämä muutokset ovat voimassa 30.09.2021 asti.



## 4. Perhevapaa

Tiina Laine

Juristi  
Veritas Eläkevakuutus

# YEL ja perhevapaat

- Perhevapaiden aikana yleensä myös yrittäjällä on tarve toimeentulon turvaan
- Äitiys- ja isyyspäiväraha ja sekä vanhempainpäiväraha perustuvat yrittäjätoiminnan osalta pelkästään YEL-työtuloon
  - Vuosityötyötuloa laskettaessa otetaan huomioon 12 päivärahoikeuden alkamista edeltävää kalenterikuukautta
- Esimerkkimme Ritu Raksa: YEL-työtulolla 35 000 € (kustannus n. 684 €/ kk)
  - Äitiysraha noin 105 €/ pvä eli noin 2 625 €/ kk
  - Vanhempainraha noin 82 €/ pvä eli noin 2 042 €/ kk
- Esimerkkimme Bertil Blogi: YEL-työtulolla 8 064 € (kustannus n. 158 €/ kk)
  - Isyysraha (ja vanhempainraha) noin 29 €/ pvä eli noin 726 €/ kk

<https://www.tyoelake.fi/yrittajan-elaketurva/yrittajan-sosiaaliturva-perustuu-yel-tyotuloon/#title>

# Huonosti tunnettu/ ennakoitu osa turvaa

- Yrittäjällä työhön paluu joustavampaa kuin työntekijällä
  - Muina kuin arkipäivinä voi työskennellä ilman että se vaikuttaa päivärahaan
- Merkitystä perhevapaan aikaiseen toimeentuloon ei tarvitse erikseen muistaa tarkistaa, jos työtulon pitää jatkuvasti ajan tasalla
  - Työtulon ajantasaistaminen vasta sitten, kun saa tiedon perhevapaasta, ei riitä
- Lisäksi itse perhevapaan ajalta kertyy myös eläkettä  
<https://www.tyoelake.fi/paljonko-saan-elaketta/perhevapaista-elaketta/#title>



## 5. Työuran jatkaminen ammattillisella kuntoutuksella

Minna Hakkarainen

Vakuutusjohtaja

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen

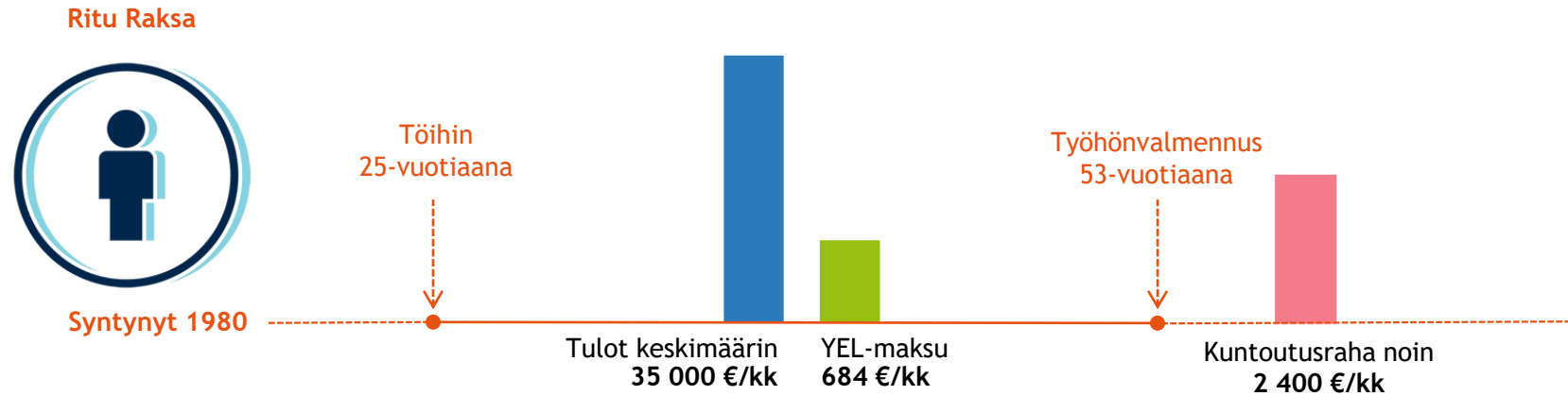


# Yrittäjyyden tukeminen

- Työkyvyttömyyden **uhkaa voidaan siirtää tai estää** tarkoituksenmukaisella ammatillisella kuntoutuksella.
- Ammatillinen kuntoutus tarjoaa mahdollisuuden yritystoimintaa muokkaamalla työssä jatkamisen paremmin terveydentilalle sopivissa tehtävissä tai yrityksen perustamiseen.
- Ammatillisen kuntoutuksen **hyödyt**
  - Kun työhön paluuta mietitään jo varhaisessa vaiheessa (esim. sairauspäivärahaudella), **lähes 80 prosenttia** henkilöistä palaa takaisin työelämään.
  - Myös kuntoutustuella olevien työhönpaluuta voidaan tukea ammatillisen kuntoutuksen keinoin.
- Keinot ovat **työkokeilu, työhönvalmennusta tai uudelleen koulutus**.
- Kuntoutusrahan määrä on **yhtä suuri kuin työntekijän työkyvyttömyyseläkkeen määrä korotettuna 33 prosentilla**.



# Näin rakennusalan yrittäjä jatkoi työelämässä



- Ranteessa nivelrikko, jonka vuoksi yrittäjän työtehtäviä tuli muokata vähemmän käsiä kuormittavan työhön.
- Tuettu ammatillisena kuntoutuksena vuoden **työhönvalmennus omassa yrityksessä yritystoiminnan muokkaamiseksi**.
- Työhönvalmennuksen aikana kuntoutuja **lähti suuntaamaan yritystoimintaa enemmän valvonta- ja tarkastustyöhön painottuvaksi**, pois fyysisesti kuormittavasta rakennusalan työstä.
- Kuntoutujalle kustannettiin rakennusten valvonta- ja tarkastustöitä mahdollistavia kurssien kustannukset mm. **asuntokaupan kuntotarkastajan koulutus ja märkätilavalvojan henkilösertifiointikoulutus**.
- Yritystoimintaa muokkaamalla ja työeläkevakuuttajan kustantamien lisäkoulutusten turvin kuntoutuja pystyi jatkamaan yrittäjänä.



## 6. Työkyvyttömyys/ KUTU/TKE

Arja Iisakkala

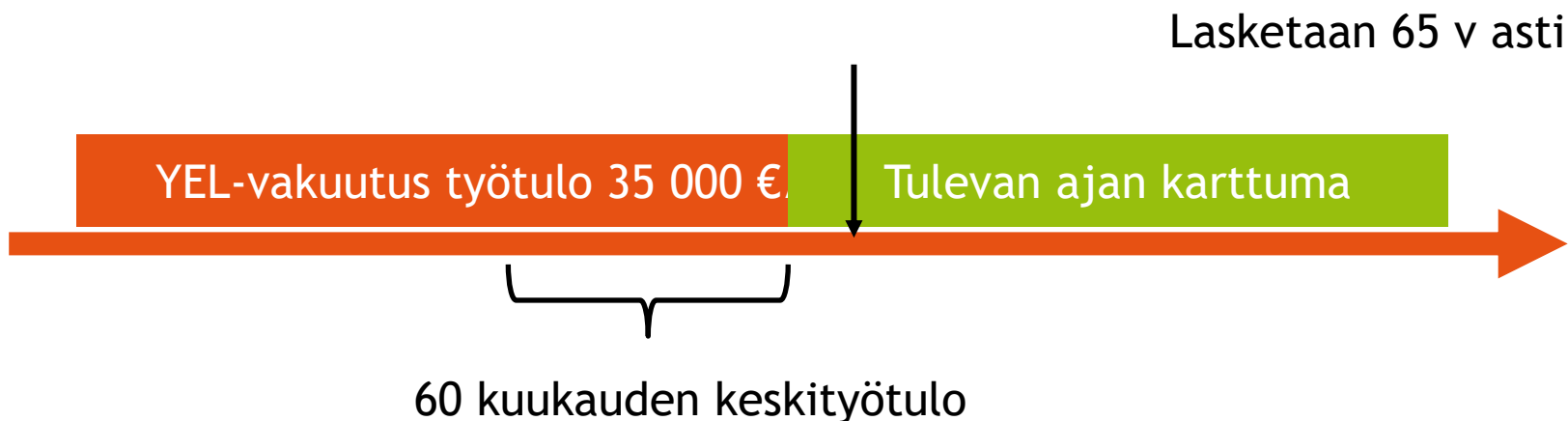
Vakuutuspalvelupäällikkö  
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

# Työkyvyttömyyseläkkeen määrä

Ritu Raksa (40 v) on ollut YEL-vakuutettuna 15 vuotta 35 000 euron työtulolla.

Työkyvyttömyyseläkkeen määrä:

Karttunut + laskennallinen tulevan ajan karttuma ~ 1 680 €/kk.

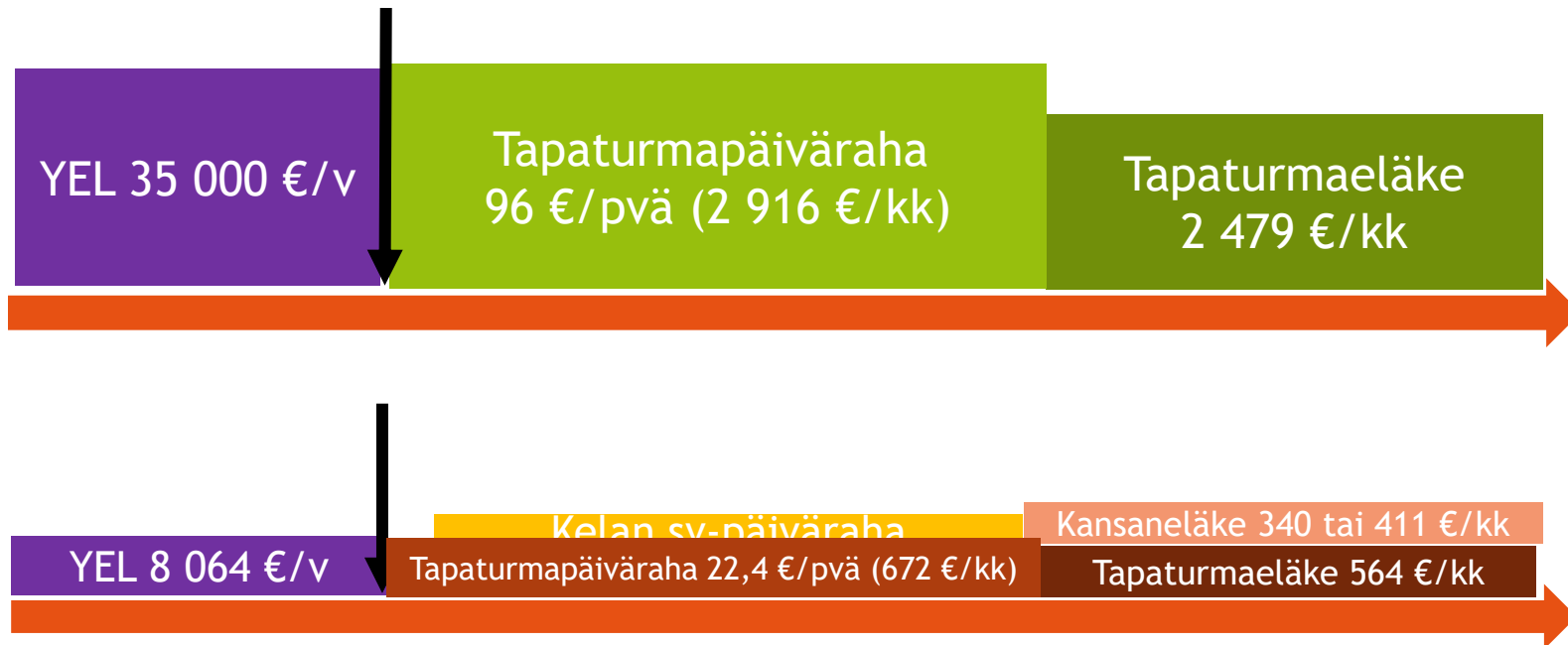


**Bertil Blogin työkyvyttömyyseläke olisi vastaavasti ~382 €/kk**

\* Elinaikakertoimen vaikutus huomioitu

# Jos työkyvyttömyys johtuu työtapaturmasta

- Kun yrittäjällä on tapaturmapäivänä voimassa oleva YEL-vakuutus, ja työkyvyttömyysetuudet korvataan tapaturmavakuutuksesta.



A decorative graphic consisting of various colored teardrop shapes (yellow, orange, purple, green, blue) arranged in a pattern that resembles a stylized floral or leaf design, located in the bottom corners of the page.

# 7. Perhe-eläke

Tiina Laine

Juristi  
Veritas Eläkevakuutus

# Kuolemanvaraturva YEL:ssä

- Leskelle elinikäinen eläke
  - Muuttuu, jos avioituu uudelleen tai kun oma vanhuuseläke alkaa
  - Oma eläke vaikuttaa määrään
- Lapsille 18-vuoteen saakka
- Esimerkkimme Ritu Raksa: YEL-työtulolla 35 000 € (kustannus n. 684 €/ kk)
  - Lapsille yht. noin 975 €/ kk (2 lasta)
  - Leskelle noin 706 €/ kk
- Esimerkkimme Bertil Blogi: YEL-työtulolla 8 064 € (kustannus n. 158 €/ kk)
  - Lapsille yht. noin 222 €/ kk (2 lasta)
  - Leskelle noin 160 €/ kk
- Muutoksia suunnitteilla (1.1.2022 alkaen)
  - Tavoitteena erityisesti lapsen turvan vahvistaminen: lapseneläkkeen maksuaika pitenee, ja pidemmässä avosuhteessa syntyy perhe-eläkeoikeutta. Muutokset eivät koske maksussa olevia eläkkeitä.

<https://www.tyoelake.fi/elakkeet-eri-elamantilanteissa/leskelle-ja-lapsille-perhe-elaketta/#title>

# Huonosti tunnettu/ ennakoitu osa turvaa

- Perhe-eläkettä ei mielletä osaksi *samalla vakuutusmaksulla* ostettavaa turvaa
  - Vaikka perhe-eläkeoikeuden synnyttämä tilanne on perheessä dramaattinen ja järkyttävä, on ainakin perheellisen/ naimisissa olevan yrittäjän hyvä tiedostaa tämä osa turvaa
  - Vaikuttaa todennäköisesti ratkaisevasti perheen taloudelliseen tilanteeseen
- Tässä muodossa ei ole saatavilla vapaaehtoisista vakuutuksista ;-)





## 8. Vanhuuseläke

Arja Iisakkala

Vakuutuspalvelupäällikkö  
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

# Vanhuuseläkkeen karttuminen

Yrittäjän vanhuuseläke karttuu YEL-työtulon perusteella 1,5 % vuodessa

- 53-62-vuotiaan yrittäjän eläke karttuu 1,7 % vuodessa vuoden 2025 loppuun asti

Palkattomista ajoista karttuu myös eläkettä:

- Sairaus- ja vanhempainpäivärahaajakoista (1.1.2005 alkaen)
- Ansiosidonnaisesta työttömyysetuusjaksoista (1.1.2005 alkaen)
- Eläkkeellä olojaksoista (kuntoutustuki, työeläkekuntoutus)
- Lapsenhoitoajoista, asevelvollisuuden suorittamisesta ja tutkintoon johtavasta koulutuksesta (1.1.2007 alkaen).
  
- YEL-työtulon taso ja vakuutuksen voimassaolo määrittelevät vuosittain karttuvan eläkkeen määrän.

Eläkettä korotetaan lykkäyskorotuksella, jos vanhuuseläkettä haetaan maksuun ylimmän eläkeiän jälkeen.

# Esimerkkejä eläkkeen karttumisesta palkattomilta ajoilta

<b>Etuuden perusteena oleva työtulo</b>	<b>Bertil Blogi</b> 8 064 €	<b>Ritu Raksa</b> 35 000 €
10 kk vanhempainpäivärahalla	9,50 €/kk	44 €/kk
10 kk sairauspäivärahalla	5 €/kk	22 €/kk
2 vuotta kuntoutusetuudella tai työkyvyttömyyseläkkeellä	20 €/kk	87 €/kk
2 vuotta työttömyysetuudella	0	65 €/kk
Vertaa		
10 kk YEL-vakuutettua työskentelyä	8 €/kk	36 €/kk
2 vuotta YEL-vakuutettua työskentelyä	20 €/kk	87 €/kk

# Osittainen varhennettu vanhuuseläke

- Mahdollisuus ottaa maksuun 25 tai 50 % edellisvuoden loppuun mennessä ansaitusta eläkkeestä.
- Aikaisintaan 61 vuoden iässä.
  - Vuonna 1964 syntyneillä alaikäraja 62 vuotta
- Varhennusvähennys 0,4 %:a jokaiselta varhennuskuukaudelta
- YEL-vakuuttaminen on pakollista, jos yrittäjätoiminta jatkuu OVE:n rinnalla.





KIITOS!